

Mijn lichaam en gezondheid

In dit thema praten de leerlingen over hun lichaam en over ziek zijn.

- In *In de klas* leren ze met verschillende werkvormen woorden en zinnen die belangrijk zijn voor een gesprek over gezondheid. Hoe vertel je waar je pijn hebt? Hoe vraag je hoe het met iemand gaat?
 - In *Naar buiten* oefenen de leerlingen met 'beterschap wensen' aan iemand die ziek is: een leerling uit de klas of een familielid.
 - Bij *Slot* kijken de leerlingen terug op dit thema.
- Dit thema sluit aan bij het thema *Ik ga naar de dokter*.

Inhoud

In de klas

Intro

- 1 Ik leer woorden
- 2 Ik luister
- 3 Ik luister
- 4 Ik praat mee
- 5 Ik praat met jou
- 6 Ik lees
- 7 Ik speel het spel

Naar buiten

- 8 Start in de klas
- 9 Naar buiten (15 minuten)
- 10 Terug in de klas

Slot

- 11 Ik denk en ik praat

Nodig

In de klas

Voorblad

- 1 Gesprekskaartjes
- 2 Handleiding TPR
- 3 Zinnen op strookjes
- 4 Handleiding TPRS
- 5 Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes

Naar buiten

- 8 Taalkaart *Mijn lichaam en gezondheid*

Doelen

Alfa A	Alfa B	Alfa C
Woordenschat: <ul style="list-style-type: none"> • Kent enkele woorden van het lichaam en over gezondheid. 	Woordenschat: <ul style="list-style-type: none"> • Kent de meest voorkomende woorden van het lichaam en over gezondheid. 	Woordenschat: <ul style="list-style-type: none"> • Kent voldoende woorden om een gesprekje te kunnen voeren over het lichaam en over gezondheid.
Spreken en gesprekken voeren: <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan vertellen waar hij pijn heeft. 	Spreken en gesprekken voeren: <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan kort reageren op vragen, zoals <i>Waar heb je pijn?</i> 	Spreken en gesprekken voeren: <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan een probleem op simpele wijze formuleren: <i>Ik heb pijn in mijn buik.</i>

Woorden

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> • arm • been • haren • hoofd • pijn • voet • ziek 	<ul style="list-style-type: none"> • buik • buikpijn • gelukkig • gezicht • gezond • hand • hoesten • hoofdpijn • koud • lichaam • moe • ongezond • oog • oor • warm 	<ul style="list-style-type: none"> • niezen • paracetamol

In de klas

Intro

Introduceer kort het thema aan de hand van het voorblad en de leerdoelen. Gebruik hierbij eventueel een aantal afbeeldingen van doelwoorden.

1 Ik leer woorden

Nodig: Gesprekskaartjes

Wat zie je?

Laat de leerlingen naar de foto's kijken van mensen met pijnklachten. Leid het gesprek: waar hebben deze mensen last van? Heb je zelf weleens pijn gehad? Wat was dat voor pijn? Gebruik de woorden:

- *hoofdpijn*
- *ziek*
- *bloed*
- *been*
- *buik*
- *pijn*
- *hoest*

2 Ik luister

Nodig: Handleiding TPR

Luister naar de docent. Kijk naar de docent. Doe mee.

Breng de leerlingen in beweging. Geef ze een opdracht bij de doelwoorden:

- *Raak je hoofd aan.*
- *Leg je hand op tafel.*
- *Doe je ogen dicht.*
- *Doe je hand omhoog.*

- Raak je neus aan.
- Leg je hand op je haren.
- Etc. etc.

Doe de opdracht steeds eerst zelf voor, herhaal de zin en laat de leerlingen in beweging komen terwijl ze de zin nazeggen.

Begin met de startwoorden in het overzicht met doelwoorden. Breid uit met basiswoorden als het vlot gaat.

Differentiatie

Een gevorderde leerling geeft de opdrachten aan de andere leerlingen.

Kies vijf woorden. Schrijf de woorden op.

Schrijf belangrijke woorden op het bord, onderstreep daarbij klankzuivere woorden zoals 'arm', 'been' en 'oog'. Laat elke leerling ten minste vijf woorden uitkiezen die hij op de juiste plek opschrijft bij de afbeelding in het leerlingmateriaal.

3 Ik luister

Luister naar de docent en wijs aan.

Lees de volgende zinnen voor. De leerlingen luisteren en wijzen per zin aan op welke foto de zin betrekking heeft.

- Tim ligt in bed. Tim is ziek.
- Jan is blij. Hij is niet ziek.
- Noor heeft pijn. Noor heeft veel pijn.
- Rik heeft bloed. Hij heeft bloed aan zijn vinger.
- Jun heeft pijn. Jun heeft buikpijn.

Luister naar de docent en wijs aan.

Lees nu de zinnen in een andere volgorde. De leerlingen wijzen per zin aan op welke foto de zin betrekking heeft.

- Jun heeft pijn. Jun heeft buikpijn.
- Jan is blij. Hij is niet ziek.
- Tim ligt in bed. Tim is ziek.
- Rik heeft bloed. Hij heeft bloed aan zijn vinger.
- Noor heeft pijn. Noor heeft veel pijn.

Variatie

Typ de zinnen met ruime interlinie, print en knip de zinnen los. Deel de strookjes uit. Lees de zinnen voor (in willekeurige volgorde). De leerlingen leggen de zinnen bij de juiste foto's. En/of: de leerlingen leggen de strookjes met de zinnen in de juiste volgorde.

4 Ik praat mee

Nodig: Handleiding TPRS

Luister naar de docent. Praat samen. Maak een verhaal.

Kies één foto uit (ofwel uit de start van de les, of kies zelf een foto uit) die te maken heeft met gezondheid. Bedenk samen met de leerlingen een verhaal bij de foto d.m.v. TPRS (zie de handleiding) en schrijf op het bord. Gebruik de woorden:

- ziek
- pijn
- buik
- hoofd
- bloed

Verwijs daarbij naar de foto's in het leerlingmateriaal.

Voorbeeldvragen en -antwoorden:

- *Is dit een jongen of een meisje? (Dit is een jongen)*
- *Hoe heet de jongen? (De jongen heet Bas)*
- *Is Bas ziek? (Bas is ziek)*
- *Is Bas ziek of gezond? (Bas is ziek)*
- *Ligt Bas in het ziekenhuis? (Bas ligt in het ziekenhuis)*
- *Heeft Bas koorts? (Bas heeft koorts)*
- *Heeft Bas pijn? (Bas heeft pijn)*
- *Heeft Bas pijn in zijn hoofd? (Bas heeft pijn in zijn hoofd)*
- *Heeft Bas pijn in zijn hoofd of in zijn buik? (Bas heeft pijn in zijn hoofd)*

Lees de woorden.

Schrijf de woorden over./Schrijf het verhaal op.

Schrijf vijf doelzinnen op het bord en onderstreep in elke zin één doelwoord.

Leerlingen schrijven de woorden dan wel zinnen over van het bord.

Differentiatie

- Alfa A schrijft de woorden over.
- Alfa A herhaalt mondeling de zinnen met de docent.
- Alfa B schrijft het verhaal op door zinnen over te schrijven.
- Alfa C schrijft het verhaal uit het hoofd op.
- Alfa C helpt andere leerlingen bij het schrijven.

Praat samen

Sluit de activiteit af met de hele klas. Vraag Alfa A-leerlingen naar welke woorden ze hebben geleerd, Alfa B-leerlingen naar welke zinnen en laat een of meer Alfa C-leerlingen het verhaal voor de hele klas navertellen. Of speel het verhaal met de klas.

5 Ik praat met jou

Nodig: Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes

Kijk naar de foto's.

Print de kaartjes uit de bijlage en knip de afbeeldingen los. Geef iedere leerling een kaartje. Vraag aan de leerling: *Wat heb jij?* De leerling antwoordt met: *Hoofdpijn*.

Leg zo nodig de nieuwe woorden uit, beeld uit of laat een leerling uitleggen/uitbeelden.

Praat samen.

Laat de leerlingen nu rondlopen en elkaar vragen stellen: *Wat heb jij? Ik heb ...*

Differentiatie

Alfa A luistert naar Alfa B en C die elkaar vragen stellen.

6 Ik lees

Ronde 1

Lees de teksten voor. De leerlingen luisteren (en lezen dus nog niet mee). Herhaal eventueel.

Ronde 2

Laat de leerlingen de tekst(en) lezen, zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent. Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten.

Differentiatie

- Alfa A leest de dikgedrukte woorden. De docent begeleidt bij het lezen.
- Alfa C schrijft de verhalen (uit het hoofd) over.

Ronde 3

Laat de leerlingen de inhoud van de tekstjes actief verwerken. Kies hiervoor een van de oefeningen uit de Handleiding *Lezen*.

7 Ik speel het spel

Luister naar de docent. Speel het spel met de klas.

Zet de leerlingen in een kring. Noem het woord 'au'. Laat de leerling links het woord twee keer zeggen. De leerling dáárna herhaalt het woord drie keer. Etc. etc. Let op de uitspraak van het woord en of de leerlingen goed tellen.

Herhaal dit met andere woorden, zoals 'pijn' en 'ziek' maar ook met uitroepen zoals 'oei' of 'hee'.

Wie een fout maakt is af, doet een stap naar achter en doet niet meer mee. De leerling die overblijft heeft gewonnen. Deze leerling mag een nieuw woord noemen.

Naar buiten – Beterschap zeggen

8 Start in de klas

Nodig: Taalkaart *Mijn lichaam en gezondheid*

Luister naar de docent. Kijk naar de foto's. Wat zie je? Wat zeg je? Praat samen.

Bekijk samen de afbeeldingen in het leerlingmateriaal. Wat zien de leerlingen?

Besprek samen: wat kun je zeggen tegen iemand die ziek is, zoals op de foto's? Schrijf vijf voorbeeldzinnen op het bord, bijvoorbeeld:

- *Wat heb je?*
- *Ben je ziek?*
- *Heb je hoofdpijn?*
- *Ga je naar de dokter?*
- *Beterschap.*

Praat met leerlingen over de Naar buiten-opdracht: zij gaan een zieke klasgenoot/familielid/vriend(in) appen of opbellen om te vragen *Wat heb je?* en beterschap wensen. Is er een zieke klasgenoot? Laat de leerlingen dan deze klasgenoot appen of bellen.

Leg de leerlingen uit dat ze een screenshot kunnen maken van het appgesprek.

Oefen met de leerlingen zinnen als:

- *Wat heb je?*
- *Ben je ziek?*
- *Doet het pijn?*
- *Ga je naar de dokter?*
- *Beterschap.*

Stap 1. Taal?

Laat de leerlingen de woorden en zinnen die ze willen onthouden hier opschrijven.

Stap 2 en 3. Hoe? Nodig?

Laat leerlingen bedenken hoe ze het gaan aanpakken en wat ze nodig hebben en laat ze dit opschrijven of aanvinken in het formulier. Maak eventueel duo's van de leerlingen: koppel een Alfa A-leerling aan een B- of C-leerling.

Stap 4. Doen!

Laat hier aantekeningen maken voor zichzelf voor wat ze gaan doen, of waar ze op moeten letten (duidelijk praten, niet één maar drie vragen stellen, etc., als geheugensteun). Controleer of bij elke leerling duidelijk is wat hij/zij straks moet doen: laat elke leerling vertellen waar hij naartoe gaat en welke vragen hij daar gaat stellen.

Variatie

Is iemand langdurig ziek? Schrijf dan samen met de leerlingen een kaart voor diegene: laat iedere leerling zijn naam en/of 'beterschap' noteren op de kaart en doe de kaart op de bus.

9 Naar buiten

Laat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht doen. De opdracht kan als huiswerkopdracht worden gegeven. Laat ze de opdracht op papier meenemen. Ze voeren een gesprekje en maken eventueel een screenshot van het appgesprek.

10 Terug in de klas

Hoe ging het?

Laat de leerlingen vertellen hoe het gegaan is. Bekijk de screenshots van de WhatsApp-gesprekken. Bespreek met de leerlingen of het gelukt is, wat er goed ging en wat eventueel niet. Ga daarbij in op de praktische organisatie en de inhoud van de opdracht.

Slot

11 Ik denk en ik praat

Denk na over de lessen.

Bespreek met de leerlingen wat ze allemaal gedaan hebben in dit thema. Bespreek wat ze er nog van weten. Vraag wat de leerlingen nog meer zouden willen weten over dit onderwerp en wat ze willen leren. Inventariseer welke woorden ze geleerd hebben in dit thema. Laat ze deze woorden in hun woordenschrift schrijven. Doe nog een activiteit met deze woorden (rendictee, taboe, sorteeroefening, etc.).

Zet kruisjes in het schema.

Laat de leerlingen kruisjes zetten in het schema. Laat leerlingen in groepjes vergelijken wat ze hebben. Of maak klassikaal een inventarisatie.

Differentiatie

Leerlingen vullen in tweetallen het schema in.